

CIURDAREANU IONEL

UNIVERSITATEA "NICOLAE FIREDINAND I" DE CLUJ-SIBIU

91143

FACULTATEA DE MEDICINA

No. 1777.

DR. GHEORGHE STEFANCIU IN REPUBLICA ROMANIA

DR. GHEORGHE STEFANCIU

REZUMAT

Pentru doctorat in medicina și chirurgie

Prezentată și susținută în ziua de.....1940
de

CIURDĂRĂ DANU IONEL

NUMERUL	1777
DATA	24 MAY 2005
LOCUL	Cluj Napoca
SEMNAȚURA	[Signature]

24 MAY 2005

FACULTATEA DE MEDICINA

Decan: Profesor Dr. V. Papilian

Clinica stomatologică.....	P of. Dr. Alexian I.
Bacteriologie.....	" Baroal V.
Fiziologie medicală.....	" Benetato Gr.
Farmacologie.....	" Baroni V.
Patologie generală și experimentală	" Botez F.A.
Istoria medicinei.....	" Bologa V.
Clinica otorino-laringologică.....	" Buzolanu Gh.
Istorie și embriologie.....	" Drăgoi I.
Clinica medicală II./semiologie/.....	" Goia I.
Clinica obstetrică și ginecologică.....	" Grigoriu G.
Clinica medicală I.....	" Haraganu I.
Medicina legală.....	" Kerabach A.
Onchiologie.....	" Kanta I.
Clinica neurologică.....	" Lina I.
Clinica oftalmologică.....	" Mihail D.
Igienă și medicină preventivă.....	" Moldovan I.
Radiologie.....	" Negru D.
Anatomia umană.....	" Papilian V.
Clinica chirurgicală./semiologie/.....	"
Medicină operatorie.....	" Pop A.
Clinica infantilă și puericultură.....	" Popovici Gh.
Chirurgie generală medicală.....	" Secăreanu St.
Clinica baneologică și dietetică.....	" Sturza I.
Clinica chirurgicală II și boalele căilor urinare.....	" T. Popu I.
Clinica dermatologică și sifiligrafică	" Tătaru G.
Anatomia patologică.....	" Vasiliu T.
Clinica psihiatrică.....	" Ureche C.
Fiziologie și fizică medicală.... /cc. nf/	" Bărbulescu N.
Igiena generală și igiena școlară agr.	" Zolog M.
Clinica bolilor contagioase ,,, Conf.	" Gavrilă I.

UNIVERSITATEA REGHELE FERDINAND I-A DIN CLUJ -SIBIU

FACULTATEA DE MEDICINA

JURIUL DE PROMOTIE:

PRESEDINTE:.....Prof.Dr.Bologa V.

MEMBRII :.....Prof.Dr.Tătaru Coriolan

Prof.Dr.Hașegan Iuliu

Prof.Dr.Sturz a Marius

Prof.Dr.Popoviciu Gh.

SUPLANT :.....Conf.Dr.Gavrilă I.

Părinților mei :

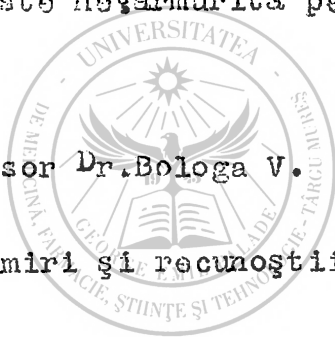
Stimă, iubire devotament și mulțumiri

Fraților și sorii mele:

Dragoste neșărmurită pentru totdeauna .

Domnului Profesor Dr. Bologa V.

Mulțumiri și recunoștință.

DEBUTUL ȘTIINTELOR NATURALE ȘI MEDICALE LA ROMANI

Până în secolul XVI-lea viața intelectuală a poporului român se grupa în jurul vieții religioase care era predominantă și aproape unică.

Un fapt care a jucat un rol covârșitor în dezvoltarea studiilor științifice și culturale a poporului român, a fost introducerea imprimărilor și mai ales în Moldova și pe urmă în Transilvania pe la anul 1507-1509.-

O influență foarte mare asupra civilizației poporului român, care până în secolul al XVI-lea avea un caracter medieval a fost renașterea, prin umanitarismul său.-

Un alt fapt care a contribuit la dezvoltarea vieții științifice este legătura ce se stabilește din ce în ce mai strâns cu occidentul, rezultatul acestei legături a fost apariția așa zisă a unor așa numite școli superioare, unde cursurile se făceau în limba greacă, /cum a fost fundația 1740 a lui Vasile Lupu intitulată "Institutul de academie a celor trei episcopi" /în Moldova, iar la București prin 1778 prințul Constantin Cantacuzino crează o Academie.

Influența Greciască era foarte mare și se datora faptului că, fanarioții au reușit să ocupe tronul țărilor române.-

Un alt fapt demn de remarcat era influența neohelină, care lua proporții din ce în ce mai mari și era influențată de școlile superioare din Constantinopol și Balcani cari infiltra gândurile științifice și filozofice ale occidentului.-

Trebuie să facem o deosebire între viața științifică a principatelor române și a Transilvaniei unde influența era de altă natură, pe când în principate influența venia din occident, în Transilvania acea influență venia din Italia prin intermediul Vienei.

La acea dată Transilvania se afla sub influența și dominația habsburgică, iar latiniștii Transilvăneni aduceau poporului român o nouă literatură istorică, lingvistică și politică.-

Pe de altă parte influența și de ideile Revoluției franceze asiparu la unitate națională așa că au început dintre ei să emigreze și au colaborat împreună cu frații lor din principate.-

Așa stând lucrurile legăturile lor au fost

din ce în ce mai strânse încât în secolul al XIV-lea a pătruns și în principate influența occidentului a cărui rezultat a fost deșteptarea sentimentului național.-

Ca o consecință a acestui sentiment, a fost apoi introducerea limbii lor naționale în învățământ.-

Unul dintre pionerii acestei idei a fost Gh. Asachi 1788-1896 în Moldova, care arăta un interes deosebit pentru știință în calitatea sa de inginer.-

În același timp se afla în București ardeleanul Gh. Lazăr 1794-1823 care în calitatea sa de inginer și matematician preconiza aceleași idei.

El a fost acela care a întemeiat Colegiul Sf. Sava, prima școală unde învățământul se făcea în limba română, un alt urmaș al său Eliade Rădulescu 1802-1872 acordau importanță deosebită acestei discipline științifice.-

Acetse începuturi însă au avut de întâmpinat mari dificultăți, dar cu toate acestea porțița progresului era deschisă.

Rol covârșitor însă aveau să-l joace bursierii care erau trimiși în străinătate pentru a studia, și cari întorcându-se aduceau cu ei reforma științifică

a învățământului pe bazele căror reforme se putea organiza școli românești,.-

Unul dintre cei dintâi care a studiat politehnica la Viena a fost Petru Poenaru, aducând reforme acestui învățământ care abia luase ființă.-

Dar pentru a se putea menține și a lupta cu greutățile începutului acest slăb învățământ, avea nevoie și de ocrotitor, unul dintre aceștia a fost și Ioan Chica om politic și scriitor.-

regulamentul organic către 1840 reușește să imprime o formă nouă în domeniul școlar. studiul științific este introdus în clasele superioare și stabilimentele secundare.

Încetul cu încetul se organizează școli care dau specialiști, așa era Academia dinăileană care avea o secție de filozofie un institut tehnic și un cabinet de fizică.

Un inginer francez Leon Lalann 1812-1892, creează o școală de conductorii publici, care mai târziu se transformă în școală de poduri și drumuri, aceasta a fost baza care a dat politehnicii române de mai târziu.

Prin deschiderea celor două Universități lași 1860 București 1864, se dă un nou impuls activității științifice române.

Ce a ce se poate observa cam până in jurul anului 1885 și care se poate considera ca prima perioadă a științei românești, se caracterizează prin tendința de organizare a învățământului și a încadrării in formele occidentale prin formarea de instituții științifice."

M E D I C I N A

Lipsa documentelor, ne face să credem că elementul autohton român înainte de secolul XV nu a dat medici de o veritabilă formațiune științifică.

Primele documente din care se poate bănui existența medicilor lr avem de prin anul 1740 când se citează cazul unui oarecare român Dumitraș cu care profesa medicina la Târgoviște.

In acele vremuri era epoca când se exercita in țară medicina profesată de streini, care au avut o influență bine făcătoare asupra dezvoltării de mai târziu a medicinei.

In jurul anului 1700 se citează cazul unui medic grec Pilarino care profesa medicina la București și care a jucat un rol important in introducerea variolizării in Occident."

Formarea unui corp medical român era greu de infăp

tuit deoarece condițiunile politice și sociale erau puțin prielnice pentru asemenea dezvoltare, așa că această perioadă cam până la 1825 se poate numi pe drept cuvânt "epoca primului contact a medicinei române cu medicina străină".

Avântul cel mai mare l a luat medicina în principatul românesc unde elementul Macedo-român predomina.

Medicii care majoritatea erau străini au fost sprijiniți de principii domnitori care le-au făcut importante instituții medicale, ajutându-le foarte mult astfel la propagarea medicinei masă.-

Cu mult mai grea a fost problema în Ardeal, unde nu găsim existența decât a lor trei medici izolați, iar dintre aceștia un rol important îl joacă Ioan Poenaru Molnar.-

Instituțiile din principatele danubiene sub forma de ospicii și orfelinate, erau făcute după modelul stabilimentelor bizantine, primele documente despre existența lor le găsim cam prin anul 1524.

Încetul cu încetul aceste instituții se dezvoltă și mai ales în secolul al XVII-lea când iau forma de mari fundațiuni, de ex. în anul 1695 spitalul Colțea, 1735-1750

spitalul Sf. Pantelimon, ambele în București, de asemenea la

deasemenea la Iași se deschide spitalul Sf.Spiridon.

Medicii "acedo-români au marele merit de a fi organizat bine spitalele, de a se ocupa cu probleme sanitare de ordin general care interesau țara întreagă, punând astfel bază unei politici sanitare.

Cei mai importanți din acest grup sunt :Silvestre Constantin, Filipi, Dimitrie Constantin Caracaș 1773-1828 Jean Nicolide de Pildo care se stabilește la Viena și care influențează pe români prin scrierile sale.

După anul 1750 naște farmaciștii se stabilesc în București, iar mai târziu în jurul anului 1800 se încep reglementările și controlul farmaciilor., deasemenea sunt numiți medici oficiali la spitale și orfelinate.

Pentru a se putea face un control a celor care practică medicina, se instituște în capitala principatelor, un organ de control care reprezenta cea mai mare autoritate în materie medicală.

După 1775 pentru a putea profesa cariera de medic era absolut indispensabil ca să prezinți toate actele acestui organ de control și să treci un examen special înființat în acest scop pentru a se evita practicarea medicinei în mod clandestin și de șarlatani.

Numai după 1800 se încearcă un fel de sistematizare, însă măsurile luate sunt departe de a constitui o politică sanitară sistematică.

La 1810 vaccinația este introdusă.

La 1804 decretată gratuită și obligatorie. Mai târziu se fac carantine pentru combaterea epidemiei.

Se poate observa însă că majoritatea medicilor pe lângă încrederea în sine, erau străini, așa francezul Lempiere care a fost chemat la curtea lui Constantin Brancoveanu, Fedorovich și Heness es Hollander.

La Iași era un sat evdilean cu numele îndreptat "olff" care a publicat o descriere a mîndrovei și de care un întreg rez. remarcabil pentru istoria medicinei române.

Tot dar în același timp în Ardeal și în principate erau câțiva medici izolați așa în :

București: 1/Dr. Radu oculist

2/Dr. Piscopescu et.

În Transilvania la Sibiu Dr. I. M. Pop chirurg.

" Cluj " Picariu polistru la Academia de chirurgie, el este autorul primei opere medicale care a apărut în regiunea Eaco-română 1793.

După 1825 se ridică un număr destul de mare de medici, în Moldova, Muntenia și Transilvania.

Însă cei din Transilvania din cauza regimului
strein nu puteau să declanșeze o mișcare medicală cu caracter
românesc, unit cum au fost Vasile Pop și Vasile Vasici au
contribuit prin scrierile lor la crearea unei terminologii
române, iar alții cum au fost Constantin Nica și Vasile
Manfi au fugit din cauza regimului în principate contri-
buind astfel cu mijloacele lor la progresul medicinei
române."

În principate care au fost leagănul medicinei
române pe lângă numărul mare de medici macedo-român și
strein, medicii autohtoni s-au străduit să desvolte o
activitate din ce în ce mai prodigioasă."

A două perioadă de dezvoltare a medicinei române
care începe dela 1825 "1855 poate fi numită: "perioada de
asimilație a medicinei științifice occidentale ".

Protagoniștii acestei mișcări au fost Iacob
Cihag, Zotta, Constantin Varnav, cucureanu etc.

La Iași ia naștere "Școala de medicină și
naturale" care a fost primul leagăn al științei medicale
românești."

Medicii moldoveni colaborează cu cei din
București și Transilvania creând o terminologie medicală

română studiind și în același timp și problemele de organizație sanitară a statului. Astfel se creează primele școli de medicină inferioară la București și Iași.-

A treia perioadă a dezvoltării medicinei românești începe după 1855 și se poate numi "Perioada creației medicinei române sau epoca lui Carol Davila".-

Reprezentantul acestei perioade este francezul Carol Davila, care deși străin ca naționalitate însă român prin munca și activitatea reușește să imprimе o mișcare științifică cu caracter adevărat occidental, grație lui România este dotată cu o organizație sanitară, civilă și militară.

Elevii lui erau primii în Occident unde aprofundau cunoștințele medicale pentru a le putea întrebuința cu folos în exercitarea funcțiunii lor.-

Davila a fost omul care a acordat o atenție deosebită învățământului superior transformând în 1857 "Școala chirurgicală din București" în "Școală națională de medicină și farmacie", care în 1869 s-a transformat în "Facultatea de medicină" în 1878 creează "Facultatea de medicină" din Iași iar în 1865 fondează "Școala veterinară superioară".

Sub el apare pentru prima oară revista de specialitate "Medicul român", tot el este acela care introduce

obligatoria teza de doctorat și mai tarziu concursul de externat și internat.-

Bazele organizației sanitare române s au pus prin cele două regulamente organice, atât in Moldova cât și in Muntenia între 1830-1840.-

In 1842 se inființează medicii de circumscripție in 1854 se inființează spitale regionale in Muntenia, in 1862 se inființează spitale regionale in Moldova, iar in 1874 primele legi sanitare române organizează definitiv serviciile sanitare.-

Timpul ce trece după 1885 aduce in istoria medicinei române o eră ce o putem numi "Epoca de creație și tiințifică" și care a dat naștere la "școala medicală română.-

Contribuția Transilveniei și a Banatului de vine importantă numai după 1885 in epoca de creare științifică.-

ȘTIINȚELE NATURALE

Desvoltarea acestor științe a fost aproape latentă ,până la inceputul secolului al XVIII când a un avânt considerabil prin apariția simultană a mai multor naturaliști.

Până la această dată nu s-a produs nimic demn de remarcat în domeniul științelor naturale, slabele manifestări erau fără importanță pentru istoria generală a științei

Aceste fapte ne arată că noțiunile științifice ale epocii au pătruns foarte încet la români și că noile idei erau adaptate numai de spiritele avansate.-

Oei care au ridicat această știință la adevărata ei valoare au fost trei mari naturalişti români:

1/ Constantin Cantacuzino care a trăit în epoca de adevărată cultură lui Constantin Brâncoveanu a fost primul care a introdus la Facultatea din București studiul științelor naturale.-

El publică la Padova în 1694 o carte intitulată "Via lahia" prin aceasta el are meritul că un român scrie ceva precis despre țara sa.-

2/Nicolae Milescu este primul scriitor științific român al cărui nume a depășit granița principatelor. Scrierile lui sunt reaminte și putem cita: 1/extremul orient; 2/China .-

Ca refugiat politic în Rusia scrie un studiu asupra Asiei orientale unde descrie descoperiri geografice de cea mai mare importanță.

Una din cele remarcabile figuri a acestei epoci este admirabilul botanist, fost membru al Academiei din Berlin 1714, filolog, istoric, filosof, etnograf, geograf și naturalist.

În domeniul geografiei scrie "studii asupra Moldovei" și planul Constantinopolului iar un alt studiu asupra Caucazului în care se dă date precise asupra topografiei teraselor și a valurilor.-

În cartea "Istoria insectelor" și "descrierea Moldovei" el pune baza studiului etologic în sensul modern și cuvântului

caz în care se referă la această operă se este "istoria incrementorum atque decrementorum, Aulis Otouanico" tradusă în limba franceză și engleză este bogată în prețioase detalii pentru știință și medicină.

Un româniliană opere în această epocă "Dicționarul Latino Valachico" în care eruditul român Mihail Balice publică pentru prima dată nomenclatura cu numele plantelor în românește

Un alt erudit George Sincal traduce pentru prima dată în limba română "istoria naturae" după Helmut și scrie "Vocabularium pertinens adtria regiarum naturae, care răsună

însă în manuscris. Aceste două opere reprezintă prima tentativă pentru a stabili românește o nomenclatură zoologică.

În 1800 ia naștere la Iași, o mișcare științifică condusă de Iacob Cluj, din care adese și Kotta își trage rădăcinile. Societatea de "Științe și Medicină" care este cea mai veche societate științifică. În 1834 se deschide un muzeu de istorie naturală, unde se studiază flora și fauna românească, iar în 1837 apare primul tratat de zoologie.

În 1838 apare "Cota societății de medici naturaliști din Iași" și în 1840 se face o grădiniță botanică tot la Iași. Dar în același timp doctorul Plăcoteșcu face un studiu asupra apelor minerale din întreaga țară iar Dr. Constantin Caragaciu o topografie a Montanilor.

La noi ca și pe teren medical trebuie să facem o deosebire între epoca de activitate și organizație, la această epocă organizarea învățământului superior este încadrată în domeniul științelor naturale.

Cu cât se fac mai multe cercetări în acest domeniu cu atât se caută o organizare și o sistematizare cât mai simplă și eficientă.

CONCLUZII

1/ Evoluția medicinei în țara românească poate fi considerată formată din trei perioade succesive.-

a/ Epoca primului contact a medicinei române, cu medicina străină,

b/ a doua perioadă de dezvoltare poate fi numită ca: perioada de asimilație a medicinei științifice occidentale

c/ iar a treia perioadă: perioada creației medicinei române sau perioada lui Carol Davila.

2/ Dezvoltarea medicinei este în strânsă legătură cu dezvoltarea științelor naturale și se face simultan.

Văzută și bună de imprimat.

DECANUL FACULTĂȚII:

/ss/Dr. Prof. V. Papiișan

PRESEDINȚIILE TEZELI:

/ss/Dr. Prof. V. Bologa